

Ozveny spod Rakaša

Spravodaj občanov Žitnej-Radiše

1/2009

V tomto čísle nájdete:

*NAJ z našej obce Športový kútik
Z našej tvorby Opýtali sme sa Niečo
do nášho bruška Anketa ☺ Zasmejme
sa Pránostiky na December Obecná
knížnica informuje Zo školských lavíc
Inzercia Oznamy Z histórie obce*

SESTRY

*Ako sestry vedľa seba
dve dedinky svorne stoja.
Ozdobené záhradkami,
pospájané priateľstvami
sťa vrkôčik masličkami.*

*Obce Žitná i Radiša,
tam rodná kolíska naša.
Obtočené vencom hôr,
zblízka, zďiaľky – navôkol.
Klaníme sa hory krásne,
stále ste nám milé, vzácne,
Hodislavy i Rataje
majú svoje čaro, taje,
či cez zimu a či v lete,
nikde krajších nenájdete.*

Zo súkromného archívu Ondreja Kušníera

Vážení čitatelia,

dostáva sa Vám do rúk výtlačok historicky prvého obecného časopisu našej obce. Myšlienka vydávať ho vznikla – a možno budete prekvapení, v hlavách niekoľkých dievčat ešte derúcich školské lavice. Dnes už členky redakčnej rady ktorú sami založili, nezostali iba pri nápade.

S požehnaním Obecného úradu a prísľubom pomoci niektorých ďalších ochotných ľudí sa vrhli do práce. Nešetrili nápadmi ani iniciatívou. Možno ste sa niektorí s nimi stretli v uliciach, alebo prišli za Vami domov, kládli Vám otázky. Naozaj urobili kus dobrej roboty. Nuž a tu je výsledok. Časopis obce Žitná-Radiša. Časopis ktorý chceme aby bol naozaj náš. Aby bol zaujímavý, aby pútal obsahom, aby si v ňom každý našiel svoje. Hlavným jeho cieľom bude zlepšiť informovanosť o všetkom, čo patrí k životu tejto obce: o činnosti Obecného úradu, o dianí v obci, o zámeroch rozvoja, o športových, kultúrnych a spoločenských podujatiach, o histórii..

Po prečítaní časopisu si radi vypočujeme Vaše komentáre k časopisu ako celku ale i k jednotlivým príspevkom. Diskutovať môžete na webovej stránke Obecného úradu:

www.zitna-radisa.sk/pripomienky

A radi privítame medzi nami každého kto by chcel pomáhať s jeho ďalším vydávaním. Taktiež čakáme na Vaše príspevky. Do tohto časopisu totiž môže prispievať každý kto má chuť. Redakčná rada očakáva Vaše nápady, návrhy, komentáre, kritické či pochvalné príspevky, zaujímavé fotografie, otázky na Obecný úrad prípadne predsedov spoločenských organizácií v obci, ale aj poetickú či prozaickú tvorbu detskú či dospelú, rady do domácnosti, recepty, vtipy, pranostiky, inzeráty, proste všetko o čom si myslíte že by mohlo byť zaujímavé čítanie. Tiež môžete navrhnúť tematické okruhy o ktorých by ste radi čítali alebo diskutovali. Najzaujímavejšie príspevky uverejníme v budúcom čísle. Príspevky je možno posilať mailom priamo na stránku, ktorá bola pre tento účel zriadená:

casopis@zitna-radisa.sk,

prípadne čitateľne napísané na papieri a v zalepenej obálke označenej slovom „časopis“ poslať poštou alebo priniesť priamo na Obecný úrad alebo osobne odovzdať ktorejkoľvek redaktorky či redaktorovi.

Prajeme Vám príjemné chvíle strávené pri čítaní tohto časopisu a tešíme sa na Vaše príspevky.

Ivan Kušnier

Príhovor starostu obce do obecných novín

Vážení občania, vážení čitatelia,

som veľmi rád, že sa Vám môžem v mene svojom, ako aj v mene Obecného zastupiteľstva v Žitnej-Radiši po prvýkrát prihovoriť takouto formou – formou obecných novín.

Informovanie občanov je prvoradým poslaním predstaviteľov obce, pretože včasnými a pravdivými informáciami sa často predchádza skresľovaniu faktov, ohováraniu a nepravdom, a tým je aj lepšia spolupráca predstaviteľov obce s občanmi a v konečnom dôsledku aj lepšie medzilidské vzťahy. Nie každý má možnosť prísť na obecné zastupiteľstvo, nie každý si môže informácie pozrieť na internete. Pri riešení problémov obce je potrebná každá dobrá rada, ale aj dobre mierená kritika, ktoré nás môžu posunúť dopredu a preto verím, že túto formu informovanosti privítate.

Zmyslom vydávania týchto novín je okrem informovanosti aj pobavenie a spríjemnenie voľných chvíľ občanov a čitateľov a v neposlednom rade aj možnosť prezentácie tvorby a prejavu mladých ľudí, ktorí majú veľmi kladný vzťah k písaniu a publikovaniu. Som rád, že v našej obci je takýchto mladých ľudí veľa a dúfam, že sa im ako dobrej partii bude dariť.

Chcel by som sa poďakovať všetkým, ktorí sa podieľajú na vydávaní týchto novín – poslancom OcZ, redakčnej rade a jej spolupracovníkom za tento nápad, mladým ľuďom za ochotu a nadšenie, s ktorým sa pustili do tejto práce, ako aj všetkým tým, ktorí svojimi názormi a postrehami prispievajú a budú prispievať k ich vydávaniu.

Môžem zodpovedne povedať, že majú plnú podporu mňa ako starostu obce, tak aj obecného zastupiteľstva.

Na záver želim týmto novinám veľa úspechov, veľa aktívnych prispievateľov a hlavne veľa spokojných čitateľov.

Pri príležitosti blížiacich sa sviatkov želim Vám vážení občania príjemné Vianoce a šťastné vykročenie do Nového roku.

Z našej tvorby

PRICHÁDZAJÚ VIANOCE

Jeseň ku koncu sa chýli,
Stromy tratia svoje sily.
Začína vianočné upratovanie,
utieranie, vysávanie.
Ježiško už leští sane,
Čo položí asi na ne?
Darčeky pre dobré deti,
a pre tie zlé iba smeti.
Buďte dobrí, plní lásky,
Nech vám nič nerobí vrásky.

Emma Kušnierová

ZIMNÝ ČAS

Zimný vetrík stále veje
krásny snehuliak sa na mňa smeje,
strmé kopce sú celé biele,
ale krb nás skvele hreje.
Vonku sa hrá guľovačka,
prítom veľká naháňačka,
tie hry hrajú všetky deti,
večer v izbe stromček svieti,
nastáva čas vianočný,
zimný čas veď nekončí.

Anetka Kušnierová

NAJ z našej obce

Manželia Hrebíčkoví

V tejto rubrike vám predstavíme náš najstarší manželský pár. Sú to manželia Hrebíčkoví, ktorí spoločným životom kráčajú už 64 rokov.

Pani Mária Hrebíčková r. Botková sa narodila 19.9.1923 v Kšínnej. Osem rokov navštevovala základnú školu v Kšínnej. Porozprávala nám, že bola najstaršia zo štyroch detí. Ako malá už musela pásť husi a pomáhať starať sa o mladších súrodencov. Po skončení školy odišla za prácou do Rakúska, kde robila v poľnohospodárstve. V roku 1944 sa vrátila na Slovensko kde s ujom a tetou bývali v Ozorovciach a vôbec nevedela, čo sa deje v Žitnej, iba strážca nemeckých vojakov im niečo naznačoval. Bola to ťažká doba a už nikdy by ju nechcela zažiť.

Pán Jozef Hrebíček sa narodil 1.8.1921 v Žitnej. Bol najmladší zo siedmich detí. Osem rokov navštevoval základnú školu v Žitnej. Po jej skončení pomáhal doma pásť husi a kravy. V roku 1942 odišiel na vojnu. Ako vojak sa dostal do Ruska a odtiaľ do Talianska, pričom ani poriadne nevedel, kam ich vezú. Cestou vlakom im Nemci pustili lokomotívu do vagónov, v ktorých sa

viezli. Pán Hrebíček mal šťastie a nehodu prežil. Po dlhej ceste sa dostal až k Jadranskému moru. Bol tam až do konca 2. svetovej vojny. Jeho rodina o ňom nič nevedela, až kým po jednom kamarátovi neposlal list. Keď v roku 1945 prišiel domov, dozvedel sa, že mu v roku 1944 zomrel otec. Bola to

naozaj smutná správa.

25.2.1946 v evanjelickom kostole v Kšínnej uzavreli manželstvo. V spoločnom živote vychovali dve dcéry. Pán Jozef začal pracovať v poľnohospodárskom družstve v Žitnej ako traktorista. Pani Mária v roku 1959 začala pracovať v Zornici v Bánovciach n. B. ako krajčírka po dobu 20 rokov. V spoločnom domácom hospodárstve chovali hovädzí dobytok a ošípané. V súčasnosti im najväčšiu radosť robí ich päť vnúčat a deväť pravnúčat.

Želáme im, aby v šťastnom manželstve, v zdraví a spokojnosti prežili ešte dlhé roky.

Veronika Botková a Michaela Bašková

Foto: Michaela Bašková

Opýtali sme sa

Rozhovor s predsedom Dobrovoľného hasičského zboru

Dobrovoľný hasičský zbor v Žitnej-radiši je člensky aj aktívne najsilnejšou spoločenskou organizáciou v našej obci. Požiadali sme o rozhovor predsedu **Michala Hanku**.

Miško ako hodnotíš úspechy hasičských družstiev na hasičských súťažiach?

Som veľmi spokojný! Najviac ma potešilo 1. miesto mužov v súťaži O putovný pohár starostov obcí Uhrovskej doliny, kde sme v disciplíne vodný útok zvíťazili vyrovnaný a napínavý súboj s družstvom Uhrovca s víťazným koncom, no a samozrejme vynikajúce výsledky dosiahli hasičské družstvá žiackych kategórií-Plameniáci.

Kde a na ktorých súťažiach sa zúčastnili naše hasičské družstvá a s akými výsledkami?

Do Previerok pripravenosti hasičských družstiev ako sa oficiálne volajú hasičské súťaže sme v tomto roku zapojili päť hasičských družstiev a tie dosiahli tieto výsledky:

Okresné kolo Plameň v Horných Ozorovciach – **1. miesto**

Plameň súťaž O pohár primátora Bánoviec n.B. – **4.miesto**

Obvodové kolo dorastenci, dorastenky a muži Miezgovce – **1.,1., a 5.miesto**

Okresné kolo postúpivšie tri družstvá – muži **8. miesto**, dorastenci **4. miesto** a dorastenky **2. miesto**

Plameň Memoriál Viliama Peťovského v Horných Ozorovciach **2. a 4. miesto**

Pohár starostov obcí Uhrovskej doliny – **1. miesto**

Ktorí ľudia sa zapájajú do prípravy hasičských družstiev?

Tí čo majú hlavne chuť pre našu obec niečo spraviť a nájsť si čas, povedal by som že máme vytvorenú partiu správnych ľudí, nerád by som niekoho opomenul ale hlavne tam patria Mišo, Roman, Ivan, Adam, Vlado, Sváko, Majkes, Ivo a ďalší a ďalší...

Patríte k členkám Plameniakov, ako si s nami spokojný?

Som veľmi spokojný.

A budem rád keď takto budete makať aj ďalej. My sa vám budeme snažiť pripraviť čo najlepšie podmienky, Verím že spoločne niečo dosiahneme.

Ako zapájate prehy?

Normálne, chytíme demizón a ...

Mysleli sme to tak, či vôbec prehy zapájate?

Prehy patria ku každej súťaži. My však zapájame každé miesto. Prvé i posledné . V tomto sa nešetríme.

Ako sa prejavujú tvoje emócie po súťaži?

To záleží či skončím v potoku alebo nie!

Čo by si chcel vylepšiť na DHZ?

Chcel by som vyburcovať všetkých členov k väčšej aktivite a od členov hasičských družstiev čakám väčšiu disciplínu, lepší prístup a správanie.

Do budúcnosti ?

Bol by som rád keby sa znovu dalo dohromady družstvo žien no a keby sme vyplnili medzeru v krásnej kategórii muži nad 35 rokov s PPS 8.

Za rozhovor poďakovali **Aneta Kušnierová** a **Emu Kušnierová**
Foto: **Vladimír Dúbravka**

Rozhovor s riaditeľkou MŠ Žitná-Radiša Mgr. Dušanou Flórovou

1. Koľko pôsobíte v MŠ ?

Do materskej škôlky som nastúpila v roku 2002. Takže, ak dobre počítam, v MŠ Žitná-Radiša pracujem už 7 rokov.

2. Aké zmeny nastali za vášho pôsobenia?

Za ten čas MŠ zmenila svoj imidž. Podarilo sa nám vymalovať celý interiér. Chcela by som za pomoc poďakovať, nie len celému kolektívu pracovníčok MŠ, ale hlavne ochotným rodičom. Bez nich by som to určite nezvládla. V našom interiéri žiaria farby, ako červená, zelená, žltá, modrá. Snažíme sa prostredie zútulniť. Chcem aby MŠ bola miestom kde sa všetci cítia príjemne a dobre.

3. Plánujete nejaký program aj na Vianoce ?

Samozrejme. Na Vianoce sa veľmi tešíme a určite pripravíme milú Vianočnú besiedku, na ktorú všetkých srdečne pozývame.

4. Koľko detí je v MŠ ?

V školskom roku 2009-2010 MŠ navštevuje 15detí vo veku 2-6 rokov. Máme prevahu chlapcov. Chlapcov je 11 a dievčatá sú len 4.

5. Kto je najstarší a kto najmladší ?

Tu spomeniem Jojka Iliáša. Nováčikom je Matejko Ďurčo, ktorý má 3 roky. Najstarší sú predškôláci.

6. S čím sa deti najradšej hrajú?

Deti majú mnoho hračiek. Sú to autá, bábiky, skladačky, Lego, knižky. Svoje tajnosti preberajú v domčeku. Dievčatá varia v kuchynke rôzne špeciality. A chlapci? Tí budú stavbári, šoféri, murári, pretekári.

7. Sú aj anjelici a čertíci?

Deti sú úžasné. Dalo by sa povedať, že sú to "anjelici s roškami". Sú veselí, živí, úprimní a plní energie. Niekedy mi dajú poriadne zabráť. Najviac sa mi páči, že naše deti sú deti s veľkým "D", ktoré žijú v rozprávkach, veria v dobro a majú svoje detské sny.

8. Hrajú sa deti aj na PC ? Čo tam najradšej robia?

Áno, v triede máme jeden počítač. Podarilo sa nám ho získať vďaka sponzorom. Síce je starší, ale deti sa z neho tešia. Vďaka PC hrám sa naučia farby, zvieratká, porovnávajú geometrické tvary, učia sa jednoduché básničky. Počítač je náš kamarát.

9. Čo najviac chutí deťom?

O naše brušká sa stará teta kuchárka Betka. Musím povedať, že varí super. Naše deti sú maškrtníci. Najviac im chutia koláče, palacinky,

buchty. No neodmietnu ani kuriatko, či sviečkovú.

10. Aké sú vaše kolegyne?

Na zariadení pracujeme 4 pracovníčky. Ja, pani učiteľka Janka, teta Majka a teta kuchárka Betka. Sme dobrý kolektív. Každá z nás vie, čo má robiť, aby materská škola fungovala ako má. Majú chuť do práce a dobré nápady. Som rada, že mám takéto kolegyne.

11. Čo plánujete do budúcnosti?

Plánov by som mala veľa. Bohužiaľ dosť materiálových vecí ovplyvňuje financie. Keby som bola investor s bohatým kontom, vedela by som, do čoho treba investovať. Čo prerobiť, čo opraviť, čo vybudovať. Ale aj bez peňazí sa dá vytvoriť príjemná atmosféra a úsmev na tvári. Istý pedagóg raz povedal: "Materská škola má dať dieťaťu taký základ, aby malo po celý život potešenie zo vzdelávania". A to sa určite dá v našej MŠ. Toho dôkazom ste i vy milé redaktorky. Vášmu časopisu želim úspech a dlhovekosť. A vám veľa, veľa chute do práce.

12. Po čom najviac túžia škôlkari na Vianoce?

Predškôláci po pomôckach do školy, dievčatá po kočiarikoch a bábikách a chlapci po autách.

Michaela Bašková a Veronika Botková

Rozhovor s vedúcim futbalového mužstva

Výsledky nášho futbalového mužstva zaiste neuspokojujú ani vedúceho mužstva *Romana Trebichavského*. Položili sme mu v tejto súvislosti pár otázok:

Ako si sa dostal k funkcii vedúceho mužstva ?

K futbalu som mal ako väčšina chlapcov vždy blízko. Po skončení základnej vojenskej služby v roku 1988 som začal hrať v TJ Kšinná, neskôr som prestúpil do Žitnej-Radiše kde hrávam vlastne až do dneška. V roku 1990 som trénoval dorastencov. Pred dvomi rokmi ma oslovil starosta p. Botka a ponúkol mi túto funkciu. V snahe pomôcť futbalu v našej obci som povedal že to skúsím.

Dva roky sú už dosť dlhá doba na malé bilancovanie.

To že futbal v našej obci sa zmieta už dlhšiu dobu v kríze vieme všetci. Ale ako z toho von to vám už nepovie nikto. A to je momentálne náš najväčší problém. Za posledné dva roky sa nám spoločne s hospodárom a ďalšími členmi výboru podarilo skultúrniť areál futbalového ihriska, podarilo sa nám postaviť ochranné stĺpy a natiahnuť ochrannú sieť za bránu, zohnali sme nábytok a z bývalého klubu mladých sme urobili reprezentačnú miestnosť.

Veľmi dobrá spolupráca a podpora Obecného úradu priniesla kúpu novej kosačky na trávnik. To nám však samozrejme zápasy nevyhrá. Nakoľko svojich odchovancov máme málo, museli sme sa poobzerať po posilách. Výbor vyvinul maximálnu snahu o obnovu kádra. Na post trénera sme oslovili p. Horníka Jána, človeka s bohatými futbalovými skúsenosťami, ktorý vo svojej trénerskej kariére bol ochotný pomôcť nášmu futbalu. Bohužiaľ ani tieto zmeny nepriniesli očakávané výsledky.

Kto prišiel s nápadom osloviť práve p. Horníka?

Po úvahách s členmi výboru a starostom obce sme prišli k názoru že p. Horník ako skúsený tréner, ktorý má autoritu mohol by prispieť k pozdvihnutiu úrovne futbalu v našej obci. Chcem mu aj touto cestou poďakovať za snahu, ochotu a trpezlivosť ktorú prejavil. Ale ani jeho práca nepriniesla výsledky. Pravdou totiž je že problém nie je v trénerovi. Problém je v hráčoch.

Konkrétnejšie?

Ako vedúci mužstva nemôžem byť spokojný s prístupom niektorých hráčov a som z toho sklamaný. Chalani majú vytvorené veľmi dobré podmienky či na tréning alebo zápas ale nevážia si toho. Nechodia na tréningy, nedodržia životosprávu pred zápasom, akoby nechceli na sebe ani pracovať, zlepšovať sa, nemajú chuť na futbal. Nevedia sa stlmiť, zabojsovať, vyhecovať. Akoby ten futbal hrali nasilu. Samozrejme česť výnimkám.

Posledné miesto v tabuľke po jesennej časti sa ti určite nepáči.

Samozrejme že nie. Verím však že toto mužstvo má na viac. Som optimista a dúfam že v jarnej časti to bude lepšie. Pokúsime sa tiež popracovať na nejakých posilách, ale nebude to jednoduché. Veľa mladých chalanov vo futbalovom veku pracuje v zahraničí čo značne obmedzuje ich okruh.

Čo ešte dodáš na záver?

Chcel by som povedať že funkcia vedúceho mužstva vôbec nie je taká jednoduchá ako si niektorí hráči ale aj občania obce myslia, hlavne keď sú neúspechy. Netušia koľko to stojí času, námahy. Ľahko je vykrikovať spoza čiar na zápase a nadávať všetkým od kapitána až po hospodára. Ale že by niekto prišiel za mnou a povedal: v čom by som tomuto mohol pomôcť? – tak toto sa mi ešte nestalo. Kibicov je veľa, ľudí ochotných pre to aj niečo spraviť málo. Našťastie pár nás je. Okolo futbalu robí dobrá partia ľudí a ja som im za to povďačný.

Dokedy v tejto funkcii mieniš zotrvať?

Dovtedy pokiaľ budem cítiť že moja práca nie je zbytočná.

Za rozhovor poďakovala Dada Trebichavská

Športový kútik

Ako to (ne)zvládli naši futbalisti

Skončila sa jesenná časť majstrovských súťaží vo futbale, nastáva čas hodnotenia výkonov futbalových družstiev, a futbalových oddielov v obciach ako sa dokázali vyrovnáť s neľahkou ekonomickou situáciou ktorá zasiahla aj do športových odvetví. Týka sa to aj nášho Futbalového oddielu.

Naše družstvo mužov hralo v II. triede okresu Bánovce n. Bebr., najnižšej súťaži okresu. Po dlhšie trvajúcich problémoch s hráčskou základňou sme pred začatím jesennej časti posilnili družstvo novými hráčmi z Uhrovca, angažovali sme nového skúseného trénera v podobe p. Horníka Jána, dúfajúc v pozdvihnutie úrovne futbalu v našej obci. Vedenie Futbalového

oddielu vytvorilo pre hráčov naozaj vynikajúce podmienky za ktoré by sa nemusel hanbiť ani klub z vyššej súťaže. Žiaľ očakávané výsledky sa nedostavili a naše mužstvo je po jesennej časti na poslednom mieste v tabuľke keď z 11 zápasov získalo iba 6 bodov s bilanciou 2 víťazstvá a 9 prehier. Veľkým sklamaním pre nás je hlavne prístup niektorých hráčov. Česť patrí zopár jednotlivcom ktorí svojím prístupom v tréningovom ale aj v zápasovom procese ukázali ochotu a snahu hájiť svoj klub. Bohužiaľ je to málo, výsledky to jasne ukazujú. Mužstvo nenašlo spoločnú reč, nedokázalo sa stlmiť, hráči neodovzdávali v zápasoch maximum. dá sa tvrdiť že individuálne výkony určitých jednotlivých hráčov v niektorých zápasoch marili úsilie kolektívu a obetavosť celého FO.

Spolu s fanúšikmi sme dúfali že mužstvo sa prebudí, začne sa zlepšovať, prídu góly a víťazstvá. Stal sa pravý opak, zaspali sme a nedokázali sme sa prebudíť. V kolektíve sa nenašiel nik, kto by zdvihol hlavu a zavelil do útoku, vyburcoval všetkých hráčov k lepším výkonom. Naše futbalové mužstvo nás sklamalo na celej čiare. A nielen nás. Sklamaní sú priaznivci žitňanského futbalu, ktorí napriek tomu stále zostávajú verní. Sklamaný je Obecný úrad v Žitnej-Radiši ktorý je generálnym sponzorom futbalového oddielu a ktorý na jeho činnosť vynakladá nemalé finančné prostriedky.

Touto situáciou sa samozrejme FO bude v zimnej prestávke zaoberať, budú sa hľadať riešenia na jej zlepšenie, aby futbal v našej obci vykročil správnym smerom.

Na to všetko však treba mať snahu, ochotu, osobný prístup hlavne zo strany hráčov. Podpora zo strany Obecného úradu je tu stále, taktiež podmienky na tréning budú vytvorené k spokojnosti hráčov. Zostáva iba

veriť že v jarnej časti hráči zabojujú a odlepia sa z dna tabuľky.

Poďakovanie patrí Obecnému úradu v Žitnej-Radiši za podporu, výboru FO, hospodárovi FO, Pohostinstvu FLEK za sponzoring,

všetkým fanúšikom a priaznivcom, a každému kto akokoľvek pomohol Futbalovému oddielu v Žitnej-Radiši.

Dušan Kohút, Ivan Kušnier

Zimný šport v obci – hokej 2008/2009

V nasledujúcich riadkoch nezabudneme na tých, ktorí nemajú sponzorov, ťahajú za jeden povraz, vyťahujú rovnocenné financie z vlastného vrecka. Hokej je tvrdý, rýchly, fyzický náročný šport, ktorému sa venujú rekreačne nadšenci z našej obce, rodáci žijúci v Bánovciach. Obývajú si korčule počas zimnej prevádzky štadióna v okresnom meste, kde po prekrytí ľadovej plochy v tomto roku 2009, by mohol nastať možno väčší záujem o tento šport, korčuľovanie. Pred štartom do novej sezóny, by sme radi privítali z našich radov ďalších záujemcov do doplnenia tretej formácie, ktorým visia a hrdzavejú korčule na povalách. S kým odohrali v doterajšej novodobej histórii vzájomné zápasy si v krátkosti uvedieme. Bol to kolektív z Ruskoviec. Fyzicky, technicky vyspelé mužstvo. Ďalšiu kapitolu písali s hráčmi z Nadlíc. Posledným súperom na prelome rokov 2008/2009 bol súper z Rybian.

Odohrali 12 zápasov. Bilancia: 8x víťazstvo, 2x nekoncentrovane remizovali, 2x po nadšenom výkone súpera prehrali. Možno si spomenú že pri druhej prehre bola ľadová plocha samá ryha, ako po povinných jazdách v krasokorčuľovaní nezabudnuteľného Ondreja Nepelu. Zostáva pochváliť správcu zimného štadióna s kolektívom, že ľadová plocha bola pripravená ako zrkadlo počas sezóny, za čo oba kolektívy ďakujú. Cez zimu tiež oživa viacúčelová plocha v športovom areáli v obci. Nezíva prázdnotou ani počas vianočných a novoročných sviatkov prázdnin, vďaka obetavým nadšencom hokeja, ktorí v chladných večeroch pripravujú pre deti a mládež prírodný ľad vetrieskov od bratov Milana a Petra Švelkovcov. V minulosti to bol učiteľ Ivan Radoš a dlhoročný hospodár FK Dušan Adame. V súčasnosti to je poslanec OU v obci Ing. Ľubomír Martiš s kolektívom.

Jaroslav Kohút st.

Čaro "koženej" Starí páni - Žitná - Radiša

Futbal je kolektívna hra, ktorej sa venujú ľudia bez rozdielu veku. Hra sa amatérsky, alebo profesionálne a patrí medzi najmasovejší šport minulosti a súčasnosti.

Myšlienka hrať predzápasy Starých pánov v obci, sa zrodila v júny 2003 kedy sme si spomenuli na **50. výročie** vstupu do okresnej súťaže v roku 1953 a 51 výročie založenia futbalového klubu v obci. Prvý názov bol **TJ Sokol Žitná, založený v roku 1952**. Prvým súperom boli "starí páni" bývali hráči susednej obce Kšinná. Na túto futbalovú tradíciu

nadväzujeme dodnes. Aj keď nám rôčky, kilá a šediny pribudli, pretože čas sa nedá zastaviť ako rozhodca hru rozhodcovskou pišťalkou, chceme ešte aj dnes urobiť niečo pre svoje zdravie. Tieto vzájomné zápasy boli korektné, nechýbali nápadité prihrávky, narážacky a bravúrne zákroky nestarnúcich brankárov. Zostali nám pekné spomienky na vydarené akcie po športovej a kultúrnej stránke. Bola vytvorená predzápasová kulisa pred derby "A" mužstiev. Škoda že Starí páni Kšinnej pretrhli šnúru zápasov v roku 2007- možno zostarli.

Novodobá história, v našom mikroregióne sa začala s najstarším a najúspešnejším futbalovým klubom Uhrovec, ktorý má bohatú históriu, zázemie z minulosti a hráčsku základňu. Starí páni tam nepatria do starého železa, vidieť to na ihrisku vo vzájomných zápasoch. Prvý narýchlo vybavený zápas po odmlke Kšinnej sa odohral 10.6.2007. Starí páni v Uhrovci majú vyššiu kondičnú pripravenosť, a isto by niektorí uhrali II. triedu MO Bánovce nad Bebravou. Stretávajú sa pravidelne v nedeľu na tréningoch a preto sú herne na úrovni, primerane každý svojmu veku.

Týmto by som rád vyzval bývalých futbalistov našej obce, posilniť rady starých pánov, ak im to zamestnanie a zdravotný stav dovoľí. Členský poplatok za športovú výstroj v novej mene € je prijateľný, športové vzťahy na dobrej úrovni, priateľské zápasy nie sú premotivované ako majstrovské.

Pri týchto športových stretnutiach ožívajú spomienky na rodáka našej obce, pedagóga Jána Hanku (*1942 †1997), ktorý vychoval niekoľko futbalových generácií v našej doline. Pamätáte si bývali žiaci z Uhrovej školy, kde ste okrem

vedomostí, vďaka nemu získali aj celoživotného koníčka - futbal. Možno si všetci s úsmevom spomínate na hodiny telocviku kedy sme na ihrisku vyrezávali nožikom sedmokrásky.

Ako si uctiť tohto športového zánietenca trápi nejedného jeho futbalového odchovanca.

Týmto ďakujem v mene všetkých futbalistov predchádzajúcemu a súčasnému vedeniu našej obce za sprístupnenie športového areálu.

Jaroslav Kohút st.

Foto: Jaroslav Kohút st.

Stolný tenis

Momentálne za posledné roky najúspešnejším športovým kolektívom v obci ktorý nás reprezentuje, je stolný tenis. Novú kapitolu píšú od roku 2004 a nadviazali tak na zašlú tradíciu veľmi obľúbeného a populárneho športu vtedy samostatných obciach pred rokom 1960. Vznikol v 50. rokoch minulého storočia a zvuk ping-pongovej loptičky zanikol v kultúrnom dome v súťažnom ročníku 1995/1996. V minulosti sa hrávalo osvetových besedách (asanované) v Žitnej - Radiši, dosiahli pekne úspechy, v skromnejších podmienkach materiálnym zabezpečením. Z tých prvých starších nadšencov spomeniem Dušana Škorca, Milana Škultétyho, Jaroslava Čukana, Rudolfa Hanku a bratov Ľubomíra a Bedricha Horníkovcov. V súčasnosti nás reprezentujú dve družstvá stolného tenisu hrajúce v I. lige MO Bánovce nad Bebravou, ktoré si v krátkosti prehľadnejšou tabuľkou predstavíme.

Tabuľka "A" mužstva Žitná - Radiša

súf. roč.	súf. roč.	počet mužstiev	počet zápasov	víťazstvo	remíza	prehra	skóre	body	umiestnenie	poznámka
2004/05	základná časť po 13.kole	14	13	3	2	8	87:147	21	11	-
2004/05	o 9 - 14 miesto	6	5	4	0	1	143:181	12	9	postup do I. Ligy
2005/06	MO Bánovce I.liga	7	12	8	1	3	118:96	29	2	-
2006/07	MO Bánovce I.liga	8	20	8	2	10	174:186	38	5	-
2007/08	MO Bánovce I.liga	9	24	20	2	2	303:129	66	2	-
2008/09	MO Bánovce I.liga	10	18	9	3	6	176:148	39	4	-

Po základnej časti došlo k rozdeleniu do dvoch skupín v súf. roč. 2004/05. Mužstvá umiestnené na 1-8 mieste hrali o postup do 5.ligy. Mužstvá umiestnené na 9-14 hrali o jedno postupové miesto do novo vytvorenej 1.ligy MO Bánovce v roč. 2005/06. Najlepším hráčom po základnej časti po odohraní 26.kôl sa stal Miroslav Horník, dosiahol 19 víťazstiev a 17 prehier. Na druhom mieste Ivan Horník 21 víťazstiev a 22 prehier. Na tretom mieste Vladimír Michale 14 víťazstiev a 12

prehier. Po vylosovaní druhej skupiny sa hralo o jedno postupové miesto, kde sme mali výhodu domácich štyroch zápasoch a najväčšieho kandidáta na postup družstvo Otrhánky "B" sme privítali v poslednom 5.kole. zápas bol veľmi vyrovnaný a zvíťazili sme v pomere 10:8, kde rozhodujúci bod získal Ján Horník. Kto sa zaslúžil o postup si uvedme do histórie.
Rok založenia: 2004 vedúci Družstva Ivan Horník.

Hráči: Miroslav Horník, Ján Horník, Vladimír Michale, Ivan Kušnier, Ľubomír Šišmiš, Marián Viktorín, Vladimír Botka st. a Jozef Botka, ktorý nastúpil na posledné dva zápasy v druhej skupine a výrazne

pomohol svojimi bodmi k historickému postupu v svojej premiére.

B mužstvo Žitná- Radiša

Rok založenia 2005, vedúci mužstva Ivan Kušnier do konca súť. roč. 2008/09. V súť. roč. 2009/2010 prevzal funkciu vedúceho mužstva Ľubomír Šišmiš.

Tabuľka B mužstva

súť. roč.	súťaž MO Bánovce	počet mužstiev	počet zápasov	víťazstvo	remíza	prehra	skóre	body	umiestnenie	poznámka
2005/06	MO Bánovce II.liga	7	12	0	1	11	56:160	13	7	-
2006/07	MO Bánovce II.liga	8	20	10	2	8	180:180	42	4	-
2007/08	MO Bánovce II.liga	8	21	17	1	3	241:137	56	1	postúpili BN sever z 2.miesta
2008/09	MO Bánovce II.liga	10	18	13	4	1	231:93	48	1	postup do 1.ligy MO BN

V budúcom čísle si predstavíme po ukončení súť. roč. B družstvo a talentovanú hráčku Henrietu Horníkovú.

Jaroslav Kohút st.

Foto: Jaroslav Kohút st.

Obecná knižnica informuje

Keďže nastal čas krátkych dní a dlhých zimných večerov, kedy každý hospodár už nechá prírodu oddychovať a každá gazdiná má byť vyupratovaná od povaly až po pivnicu, je tu čas na dobrú knihu. Pýtate sa prečo knihu, keď máme širokú ponuku televíznych programov, video a internet? Nuž preto lebo kniha...je proste kniha. Sprevádza nás celým životom od detstva ako zdroj oddychu, poučenia i zábavy. Je v nej skryté bohatstvo ducha, skúsenosti minulých generácií, sleduje a opisuje osudy tisícov ľudí. Práve preto je kniha taká výnimočná, lebo dokáže tak zobrazit' osudy hlavných hrdinov a dobu v ktorej žili ako žiadny film. Môžeme ju kedykoľvek odložit' a kedykoľvek sa k nej vrátiť. U detí rozvíja obrazotvornosť, rozširuje slovnú zásobu, učí rozoznávať dobro od zla. Spomeňme si ako často a radi sme čítali rozprávky o zvieratkách, drakoch a princeznách a priznajme si že aj v tejto uponáhľanej dobe je kniha v tomto zatiaľ neprekonaná a že by nám občas taká pekná rozprávka pred spaním dobre padla. Že na čítanie nemáme čas? Koľko času strávime pri slaboduchých televíznych programoch? Ten kto chce si čas na čítanie určite nájde.

V našej obci funguje Obecná knižnica ktorá obsahuje tisíce kníh rôznych žánrov. Široká škála kníh pre deti – od predškôľakov cez staršie deti až po teenagerov, pre dospelých beletria, náučné knihy, cestopisy i dokumenty. Z kníh ktoré sa v poslednej dobe najviac požičiavali je to napr. Monografia obce Uhrovec, Bánoviec n. Bebr., atlasy húb, knihy o pestovaní kvetov, zeleniny, receptáre a pod. Z detských kníh hlavne Harry Potter, Princezná v ružovom, Kúzelnícka kniha, ale aj rôzne slovníky, encyklopédie, Biblia pre deti a samozrejme všetky možné rozprávky. Ceny kníh za posledné roky neúmerne stúpla a pre mnohé rodiny sú knihy úplne cenovo nedostupné. Práve z toho dôvodu má Obecný úrad v našej obci záujem o zachovanie knižnice a jej pravidelné dopĺňanie novými titulmi na nákup ktorých vyčleňuje financie z rozpočtu obce.

Z posledných knižných noviniek určite zaujme 4-dielna strhujúca romantická sága o upíroch TWILIGHT ktorá uchvátila tisíce čitateľov po celom svete. Ďalej román mladej slovenskej spisovateľky Slávky Koleničovej Nádej stratených duší, kniha plná humoru, sebaironie i napätia od Eli Eliasa Zdochnuté srdce, Recepty z babičkinej truhlice, kniha Domáce recepty proti domácim chorobám, pre deti Pudlíkove dobrodružstvá a veľa, veľa ďalších.

Knižnica býva otvorená každú nedeľu od 13.00 do 15.00 hod. Tak neváhajte a príd'te si vybrať nejakú dobrú knihu. Určite neodídete naprázdno.

Alena Kušnierová
Knižovníčka

Niečo do nášho bruška

Dnes varíme s **Denisou Ďurčovou**

Nepečená ľadová torta

16 kúskov, čas prípravy je 60 min.

Potrebujeme:

1 väčší balíček detských piškót
2 netučné jemné tvarohy(po 250g)
1 žĺtok
2 balíčky vanilkového cukru(podľa chuti)
1 vanilkový pudingový prášok
500ml mlieka
rum
1 vrecúško bezfarebnej želatíny
kompótové ovocie(broskyňa, kivi) alebo čerstvé ovocie(jahody)

Postup:

1. Z mlieka, 1 balíčka vanilkového prášku uvaríme podľa návodu na obale puding, ktorý necháme

vychladnúť. Občas ho premiešame, aby sa na povrchu nevytvorila koža.

2. Tvaroh vymiešame so žĺtkom. Pridáme práškový a vanilkový cukor a zamiešame. Zmes spojíme s vychladnutým pudingom. Vymiešame hladký krém.

3. Tortovú formu(s priemerom 24 cm) vyložíme piškótami, ktoré dobre pokvapkáme rumom. Na piškóty potom navrstvíme tvarohovo-pudingový krém. Celý postup zopakujeme ešte 2-krát. Posledná vrstva má byť krém, ktorý nožom uhladíme.

4. Na krém poukladáme na plátky pokrájané kompótové(alebo čerstvé)ovocie.

5. Podľa návodu na obale pripravíme želatínu, ktorú necháme mierne vychladnúť. Potom ňou zalejeme ovocie na torte. Tortu necháme cez noc stuhnúť v chladničke.

Denisa Ďurčová

Kuracie rezne s ananásom

Potrebujeme:

4 kuracie rezne
4 kolieska ananásového kompótu
4 plátkové syry
soľ
biele mleté korenie
tuk na opekanie

Postup:

Kuracie rezne mierne naklepeme, osolíme, trochu okoreníme a z oboch strán rýchlo opečieme v panvici na tuku. Opečené rezne poukladáme do

zapekacej misy, na každý rezeň položíme koliesko ananásového kompótu a prikryjeme plátkom syra. Prilejeme výpek z panvice a dáme zapiecť do vyhriatej rúry, až kým sa syr neroztečie. Podávame s ryžou a zemiakmi s kompótom. Namiesto ananásového kompótu môžeme použiť broskyňový.

Denisa Ďurčová

Foto: Denisa Ďurčová

Z našej tvorby

BÁSEŇ O VIANOCIACH

Vianoce sa blížia k nám,
vrelo na ne vyčkávam.
Vonku samé biele stromy,
vyzdobené všetky domy.
Doma krásna jedlička, vysvietená v sále,
nezažmúrim očičká, zelenáš sa stále.
Si krásna v jarnom ihličí,
silný mráz ti už tvoju krásu nezničí.

Anetka Kušnierová

Anketa

Anketa čo varievate na Vianoce, čo u Vás nesmie chýbať na alebo pri štedrej večeri?

Marta Kohútová: Pred štedrou večerou si dáme oblátky s medom, potom hríbovú polievku, kapustnicu, rybie filé so zemiakovým šalátom. K tomu dobré víno a nesmie chýbať hriate.

Vlasta Bašková: Varíme to čo zrejme väčšina ľudí, kapustnicu, rybu, zemiakový šalát a ako sladkosti oblátky, cestenice či medovník.

Jaroslava Horníková: U nás doma varíme kapustnicu, rybu so šalátom, zemiakovú kašu k tomu mrazenú rybu, hovädziu polievku a hríbovú omáčku.

Soňa Kušnierová: Robíme tradičný štedrák a ako hlavné jedlo kyslé hríby, vyprášaný kapor so šalátom.

Mária Škultetyová: Varíme klasicky repovú polievku, kyslé hríby a rybu so šalátom. Na stole nesmú chýbať oblátky s medom.

Čo varíte na Vianoce?

Čo by nemalo chýbať na/pri vianočnom stole?

Elena Bežová : Na obed cícorová polievka. Na večeru kapustnica, kapor a zemiakový šalát a testenice . Zdravie.

Vladimíra Botková : Šalát, ryba, kapustnica .Duté rožky ,ovocie.

Simona Chabadová: Kyslé hríby, šalát, rybie filé a vianočné pečivo. Jablko, sviečky modlitba a peniaze pod obrusom.

Marta Botková : Kapustnica s hríbmami, repová polievka, majonézový šalát, ryba, rezne. Modlitba.

Agnesa Čukanová: Kapustnica, hrachovica , ryba šalát. Oblátky s medom.

Darina Filová: Ryba, šalát, slížová polievka .Oblátky s medom.

Jarmila Súkeníková: Ryba, šalát. Tradičné koláče.

Dana Pružincová: Kapustnica, hríbová polievka, ryba šalát, rezne .Testenice, oblátky, ryba, jablko, štedrák, orechy.

Erika Škultetyová: Ryba, šalát, repová polievka, kapustnica. Oblátky s medom, hriate.

Amália Kušnierová : Hrachová polievka a kyslé hríby, testenice, ryby, šalát cibuľový .Chlieb

Štefánia Kušnierová: Repová polievka, kapusta s hríbmami, ryby, šalát. Oblátky s medom, jeden tanier na vyše.

Beáta Botková: Repová polievka, kapustnica s hríbmami, majonézový šalát, ryba, rezne. Oblátky s medom, jablko.

Marcela Bašková: repová polievka a kyslé hríby, majonézový šalát, filé, kapor. Oplátka s medom.

Willy Botka: Slivovica

Emilia Kušnierová, Anetka Kušnierová, Michaela Bašková, Veronika Botková

☺ Zasmějme sa

"Ako postupujeme pri umývaní auta?" pýta sa inštruktor autoškoly uchádzača o vodičský preukaz. "Noó najskôr umyjem poznávaciu značku vozidla!" "Nerozumiem prečo značku?" "No aby som neumyl cudzie auto!"

Dvaja čundráci si vykračujú po ceste. "Do šľaka, prečo prší?" zanádáva si jeden z nich. Druhý mu ochotne vysvetľuje: "Aby zem mala vlahu, a dala úrodu, aby kvitli kvety, stromy..." "V poriadku, ale prečo prší aj na asfaltku?"

Syn príde domov a volá na otca: "Ocoóó tak už som doma!" Otec sediac za počítačom ani nezdvihne hlavu od monitora a odvetí: "Dobre a kde si to vlastne bol?" "Na vojne!"

Aké vybavenie potrebuje blondínka pri behu na 100 metrov? Mapu a kompas!

Dve blondínky sedia vo vlaku a jedna hovorí: "To je strašné, aký je ten tunel dlhý!" Druhá na to: "Nečuduj sa veď sedíme v poslednom vagóne!"

Pranostiky na december

6.12.

Na sv. Mikuláša už je všetka zima naša.

13.12.

Od Lucie do Vianoc Každá noc ma svoju moc.

Do Vianoc - hoj od Vianoc - joj!

24.12.

Jasné Vianoce, mnoho vína a ovocia.

26.12.

Keď sv. Štefan blato vyfúka, bude pekná jar.

31.12.

Keď je na starý rok jasno, bude v maštaliach prázdno.

Aká zima v decembri, také teplo v júni.

V studenom decembri zem snehom pokrytá dáva
budúcemu roku hodne žita.

Zo školských lavíc

ROZVRH PRÁZDNIN:

Matka odvádza školáčika od zavretej školy a hovorí mu: "No vidíš aký si blbec, ani nevieš že máte prázdniny!"

Aby sa vám toto nestalo pripravili sme pre školákov rozvrh prázdnin:

Jesenné: 29.-30.10.2009

Vianočné: 23.12.2009-8.1.2010

Polročné: 1.2.2010

Jarné: Košický, Prešovský kraj: 15.-19.2.2010

Banskobystrický, Žilinský, Trenčiansky kraj: 22.-26.2010

Bratislavský, Nitriansky, Trnavský kraj: 1.-5.3.2010

Letné: 1.7.-31.8.2010

Oznamy

Jubilanti

Dňa 7. novembra o 18:00 hodine sa v obratnej sále kultúrneho domu zišli jubilanti obce za rok 2009. Dvanástim prítomným spríjemnili chvíle deti a ženský spevácky zbor. Po podpísaní sa do pamätnej knihy si prevzali darček od obecného úradu. Po celej slávnosti si posedeli pri menšom pohostení a vínku. Po celý čas vládla príjemná atmosféra.

Michaela Bašková

Privítanie novonarodených detí

V sobotu 28. novembra 2009 sa uskutočnil v obradnej sieni kultúrneho domu v Žitnej-Radiši symbolický akt privítania novonarodených detí - občanov našej obce do života. Po úvodnom príhovore starostu obce Ing. Rudolfa Botku spestril ďalší priebeh kultúrny program, v ktorom sa predstavil ženský spevácky zbor z našej obce a deti s básničkami. Rodičia novonarodených detí obdržali od Obecného úradu v Žitnej-Radiši malé darčeky a podpísali sa do pamätnej knihy obce. Táto milá slávnosť bola ukončená neformálnym posedením .

Privítali sme do života a rady občanov našej obce v tomto roku rozšírili títo novorodenci:

Sofia Matušková rodičov Jána a Dáši Matuškových

Karolína Mikušová rodičov Mariána a Martiny Mikušových

Lea Slávičková rodičov Lea a Kataríny Slávičkových

Michal Škorec rodičov Jána Škorca a Anny Demjánovej

Veľa šťastia v živote žela Obecné zastupiteľstvo v Žitnej-Radiši

Vznik novej organizácie v obci

V tomto roku vzniklo v našej obci nové občianske združenie zdravotne postihnutých. Podrobnosti o jeho vzniku a činnosti nám priblížila predsedkyňa Viera Košinová:

Na základe uznesenia z ustanovujúcej členskej schôdze Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých /SZZZP/ vznikla s účinnosťou od 24. júla 2009 Základná organizácia SZZZP Žitná-Radiša.

SZZP je dobrovoľným občianskym združením zdravotne postihnutých občanov, ale aj ďalších občanov Slovenskej republiky. Je to nepolitická organizácia. Spolupracuje s občianskymi združeniami, s orgánmi štátnej správy, verejnej správy, so zastupiteľskými zbormi, masmédiami. Sídлом ústredných orgánov SZZZP je Martin. Základná organizácia má svojho zástupcu v príslušnej rade SZZZP ktorá vydala ZO SZZZP osvedčenie o jej založení.

O prijatí za člena SZZZP rozhoduje na základe písomnej prihlášky výbor ZO SZZZP. Podmienkou vstupu je súhlas so stanovami a zaplatenie členského príspevku na príslušný rok a vstupných poplatkov v stanovenej výške. Pri vstupe do organizácie je suma poplatku 3 € a v ďalších rokoch členský príspevok 2 € na rok.

Od vzniku našej organizácie, ktorej činnosť je ešte krátkodobá sme usporiadali dve členské schôdze, kde na prvej sa zúčastnili i členovia predsedníctva Okresnej rady SZZZP v Bánovciach n. B.

Nakoľko členom SZZZP sa môže stať každý občan SR ktorý dovŕšil 15 rokov bez ohľadu na druh a stupeň zdravotného postihnutia, ako i rodinní príslušníci postihnutého sa naša Základná organizácia rozrástla na 60 členov.

V októbri sme usporiadali jednodňový zájazd do Trenčianskych Teplíc spojený s kúpeľom v termálnych bazénoch. Táto akcia sa stretla s priaznivým ohlasom preto v prípade záujmu chceli by sme ju zopakovať. Po absolvovaní procedúry kúpeľa so zábalom posedíme pri živéj hudbe v Kúpeľnej dvorane. Kto chce viac investovať do svojho zdravia môže absolvovať týždenný relaxačno-kúpeľný pobyt v Trenčianskych Tepliciach ktorý 4 naše členky absolvovali v októbri a nevedia si ho vynachváliť. Okrem dobrej stravy a kvalitného ubytovania každý deň absolvovali liečebné procedúry rôzneho charakteru za prijateľnú cenu.

V decembri plánujeme predvianočné posedenie s pripomenutím si životných jubileí našich členov, ktorých okrem gratulácie odmeníme upomienkovými darčekom. Ďalšie akcie budeme organizovať podľa pripomienok a záujmu členov pretože našim záujmom je aby v našej obci fungovala organizácia, ktorá by oslovila aj starších občanov.

Za informácie poďakovala Dada Trebichavská

Inzercia

Dobrovoľný hasičský zbor v Žitnej-Radiši Vás pozýva dňa 31. 12. 2009
na

SILVESTROVSKÚ TANEČNÚ ZÁBAVU

so začiatok o 20.00 hod v sále Kultúrneho domu

- ☞ Do tanca bude hrať hudobná skupina **RYTMUS** z Rajeckej doliny.
- ☞ Vstupné **12,5 eur/osoba, 25 eur/pár**.
- ☞ V cene na osobu je: 1/2 l vína, 2x večera, káva, súčasťou zábavy bude bohatá tombola a novoročný ohňostroj.
- ☞ Info a predaj vstupeniek do 28.12.2009 u p. **Kušnieru Ivana** Žitná-Radiša č.103, tel. 0907 697 963 alebo u p. **Hanku Michala** Žitná-Radiša č.20, tel. 0915 132 584
- ☞ V prípade záujmu venovať cenu do tomboly taktiež kontaktujte uvedené tel. čísla. Darca každej ceny bude vyhlásený pri žrebovaní. DHZ v Žitnej-Radiši v prípade tomboly ručí za regulárnosť žrebovania a odovzdania ceny výhercovi.

Príďte na našu zábavu, my prideme na Váš požiar!

**Doprava autobusom,
doprava nákladným vozidlom
LIAZ**

Obecný úrad Žitná-Radiša
Žitná-Radiša č. 105 tel. 038/76 94421
mobil: 0905 122343, 0907 197332

MATEJ ŠVELKA

tesárske, pokrývačské a kľampiarske práce
tel. 0915 042 563

ELEKTROSERVIS

prevíjanie elektromotorov
Peter Vörös
tel. 0905 726 957

**ZEMNÉ, VÝKOPOVÉ A
BÚRACIE PRÁCE**

firma MINO - Michal Kravec
Žitná-Radiša 220/3
tel. 0903 118 808, 0917 258 388

Z histórie obce

Prvá písomná zmienka o obci Žitná- Radiša

V brožúrke Žitná - Radiša,¹ vydanéj v roku 1995 pri príležitosti 700. výročia prvej písomnej zmienky o obci Žitná, je uvedený dátum prvej písomnej zmienky aj u Radiše, pričom oba dátumy boli prevzaté z kroniky obce Žitná- Radiša.² V uvedenej kronike sa v časti Vznik a história obce, spracovanej kronikárom Ondrejom Kušnierom s pomocou riaditeľa školy Martina Radoša v šesťdesiatych rokoch dvadsiateho storočia doslovne píše: „Neraz sa tvrdieva, že Radiša stála pro ako Žitná. Toto tvrdenie sa zakladá na tom, že v archívnych dokumentoch spomína sa Radiša už v roku 1113 a to v Listine Zoborského benediktínskeho opátstva pri Nitre, pokým Žitnú spomína iný dokument až v roku 1294“.

Z historického hľadiska bude správne, keď sa uvedené tvrdenia uvedú na správnu mieru, pretože dátum vzniku Radiše je nesprávne uvedený v kronike aj v brožúrke a dátum vzniku Žitnej je uvedený nesprávne v brožúrke, napriek tomu, že v kronike je uvedený správne. Oslavy tohto výročia v Žitnej tak boli v skutočnosti o jeden rok neskôr.

Listiny Zoborského opátstva z roku 1111 a 1113 naozaj prinášajú dôležité informácie o osídlení Nitrianska a Trenčianska v 12. storočí. V ani jednej z nich sa však v majetku Zoborského opátstva nespomína žiadna obec z Uhrovskej doliny. V druhej

listine z roku 1113 sa spomínajú v blízkosti tri majetky. Najbližšie sú Dubokany (*Dubokan*), zahŕňajúce územie dnešných Livinských Opatoviec a Chudej Lehoty - Solčany (*Celsan*), Norovce (*Honor*), Šišov (*Sis*), Borčany (*Borsan*), Nadlice (*Nadlan*). Druhým cirkevným majetkom v blízkosti boli Opatovce nad Nitrou do ktorého patrili Račice (*Radsciz*), Nováky (*Nouac*), Kocurany (*Comram*), Nitrianske Sučany (*Suchan*), Dvorníky nad Nitricou (*Wdvarnoc*, *Vduornoc*), Bojnice (*Boymocz*, *Bajmocz*), Prievidza (*Prenga*), Horné Lelovce pri Novákoch (*Leleuch*), pričom na severe tento majetok ohraničoval Rokoš (*monte nomine Rokus*).

Tretí najbližší cirkevný majetok boli Opatovce pri Trenčíne, do ktorého patrili Nozdrkovce (*Nozdrogouc*), Radčice (*Radsyc*), Dobrany, Látkovce (*Late*), potok Turná ktorého patrili Trenčín, Opatovce. Ako je vidieť, Radišu ani Látkovce nie je možné spájať s názvami osád v uvedených cirkevných majetkoch.^{3,4} Navyše ani jedna z obcí v Uhrovskej doline nepatrili do cirkevného majetku, v každej dobe boli majetkom kráľa, ktorý ho, ako ukazujú dejiny, daroval za zásluhu alebo prenajal svojim obľúbeným šľachticom.

V archívnych dokumentoch sú Žitná i Radiša prvýkrát spoločne spomínané až v roku 1294 ako majetky hradu Uhrovec. Magister Báš (*Baas*), správca kráľovského pokladu (*magister tavernicorum*) a trenčiansky župan v rokoch 1251 až 1260, postavil hrad pravdepodobne v rokoch 1251 až 1270, niekde sa uvádza jeho dokončenie až v roku 1293. Okolo výmeny majetkov hradu, ku ktorej bol ich druhý majiteľ Peter Báš donútený Matúšom Čákom, bolo

a ešte aj je veľa nejasností, o čom svedčia sťažnosti Bášovho syna Mikuláša z roku 1297. K rokovaní o výmene majetkov došlo určite už skôr, pravdepodobne už v roku 1285, ako uvádza docent Lukačka v jednej kapitole knihy o Uhrovci. ⁵ Prvé listiny z roku 1294, ktoré sa zaoberajú touto výmenou, už totiž hovoria o v minulosti uskutočnenej výmene.

Prvá listina z roku 1294 je „Potvrdenie Nitrianskej kapituly, že správca kráľovských stajní Matúš a Peter syn magistra Báša si spolu vymenili majetok“. ⁶ V tejto listine sa konkrétne spomínajú aj jednotlivé majetky patriace hradu i majetky, za ktoré sa vymenili. Ako svedkovia sa uvádzajú majitelia susedných majetkov župan Martin zo Žabokriek, Tomáš syn župana Michala a magister Barleus z Diviak. Okrem iného je v listine konkrétne uvedené:

„urodený pán Matúš, správca kráľovských stajní a župan bratislavský, syn Petra, kedysi palatína na jednej strane a Peter, syn magistra Báša na druhej strane, nám osobne zmluvu o usporiadaní svojich majetkov....., že menovaný Peter hrad svoj Uhrovec v - - a všetky majetky svoje k hradu patriace - - Podlužany, Bánovce, Naštice, Uhrovec, Bancúch, Žitná, Radiša, gazdovstvá (alebo osady) pod hradom Močiarnik a Sonko, so všetkými ich výnosmi, bez donútenia, menovanému správcovi kráľovských stajní Matúšovi odovzdal a - - čo odsúhlasili susedia, konkrétne župan Martin zo Žabokriek, Tomáš, syn župana Michala a ich príbuzní, ktorí žili v blízkosti jeho sídla a magister Barleus z Diviak žijúci v blízkosti s jeho bratom a tiež ich niekoľko ďalších rodín...“

„Správca kráľovských stajní Matúš do výmeny vložil majetky štyroch svojich gazdovstiev (alebo osád), Tlmače, Starý Tekov, kedysi patriace jobagionom Aladárovi a Rumanovi - - Mochovce (časť obce Kalná nad Hronom) a Puth, a odovzdal spomínanému Petrovi. A okrem toho od správcu stajní Matúša dostal 50 hrivien“

V latinskom origináli: „nobilis vir Matheus Magister Agasorum domini Regis et Comes Posoniensis, filius Petri quondam Palatini, ab una parte; Petrus filius Magis(tri Baas) ab altera coram nobis personaliter constituti in suis possessionibus tale concambium dixerunt ordinasse et fecisse: quod dictus Petrus Castrum suum Vgrog vocatum in - - et uniuersas possessiones suas ad ipsum Castrum pertinentes - - Pollusan, Baan, Nezche, Vgrog, Bancueh, Sythna, Radis, villam sub Castro Macharnuch et Sonko nuncupatas, cum omnibus vtilitatibus earundem, non alicuius causa necessitatis coactus per eundem Magistrum Matheum dedit et - - sentibus commetaneis et vicinis, scilicet Comite Martino de Sabacre - - Thoma filio Comitum Mychaelis de eadem pro patre suo et fratribus suis conparente, ac Magistro Barleo de Dywek pro se et fratribus suis, nec non pro tota generatione sua de- Magister Matheus in concambium predictarum possessionum quatuor villas, scilicet Tolmach, Bors, que quondam Aladarij et Rumani iobagionum - - fuit, Muhy et Puth nominatas dedit Petro memorato; et insuper quinquaginta marcas ab eodem Magistro Matheo dixit se plenarie recepisse.

Matúšovi toto potvrdenie nestačilo a preto žiadal Ostrihomskú kapitolu, aby prostredníctvom jeho zástupcu župana Petra, syna Sebeslava z rodiny Ludanických (*Petrus Zobozlay de genere Ludan*), vrchného sprostredkovateľa konania s Petrom, synom magistra Báša, vyžiadala od Nitrianskej kapituly rozhodnutie o tejto výmene. ⁷ V tejto druhej listine je uvedená ako príloha aj celá prvá listina z Nitrianskej kapituly.

Okrem týchto dvoch listín z roku 1294, existujú aj ďalšie dokumenty, týkajúce sa výmeny majetkov medzi Matúšom Čákom a Petrom Bášom. Ostrihomská kapitula sa v roku 1295, na žiadosť Matúša Čáka, písomne obrátila na Nitriansku kapitolu, a žiadala ju, aby vydala platné rozhodnutie o výmene majetkov, potvrdené úradnou pečaťou. ⁸ V tejto listine je uvedený ako sprostredkovateľ výmeny župan Peter, syn Sebeslava z rodiny Ludanických a sú v nej priložené aj obe prvé listiny z roku 1294.

Na základe rozhodnutia Nitrianskej kapituly vydala potom Ostrihomská kapitula 17. novembra 1295 „Rozkaz Ostrihomskej kapituly na výmenu hradu Uhrovec pre správcu kráľovských stajní Matúša Čáka“, v ktorom potvrdzuje Matúšovi výmenu hradu.⁹ Má podobné, ale rozšírené znenie oproti Nitrianskej listine z roku 1294. Matúš je tu okrem titulu správca kráľovských stajní titulovaný už aj ako župan bratislavský. Ako sprostredkovateľ sa, okrem už uvedených svedkov, uvádza župan Peter, syn Sebeslava z rodiny Ludanických. V origináli rozkazu sú uvedené názvy majetkov hradu Uhrovec, i vymenené majetky, ktoré boli prevzaté z prvej listiny Nitrianskej kapituly.

V oboch listinách, v ktorých sú uvedené názvy, sa píše o už existujúcich, k hradu Uhrovec (*Vgrog*) patriacich majetkoch, ktoré sú rozdelené na dva druhy. Ako possessiones (usadlosť, statok, majetok, pozemok), čo môže v tomto prípade znamenať pozemok alebo majetok, sú v listine uvedené Podlužany, Bánovce, Naštice, Uhrovec, Bancúch, Žitná, Radiša (*Pollusan, Baan, Nezche, Vgrog, Bancuch, Sythna, Radis*). Ako villa (vidiecky majetok, gazdovstvo, majer, osada, dedina), čo môže v tomto prípade znamenať gazdovstvo alebo malú osadu, sa uvádzajú pod hradom ležiace Močiarnik a Sonko (*villam sub Castro Macharnuch et Sonko*).

Okrem Bancúcha, Močiarnika a Sonka uvedené obce existujú aj v súčasnosti, Močiarnik a Sonko mali byť umiestnené pod hradom, teda v jeho blízkosti (*villam sub castro Macharnuch et Sonko*). V prípade Močiarnika sa pravdepodobne jednalo o lokalitu medzi Žitnou a Karolínhalom, pod Hubočou, vedľa panských rybníkov, ktoré tam vtedy vybudovali, doslovne majetok pod hradom, nie však ešte neskôr vytvorené Podhradie. Mohlo tu byť gazdovstvo alebo niekoľko domov pre staviteľov rybníkov a rybárov,

ktorí dochovávali ryby a dodávali ich na hrad. Kde pod hradom, v ktorej doline, stála podobná malá osada alebo len statok či majer Sonko nie je doteraz známe. Mohli v ňom byť po dobu výstavby hradu ustajnené kone, dobytok a najnutnejší materiál a mohli v ňom bývať najpotrebnejší zamestnanci. Podľa toho možno povedať, že ich trvanie bolo dočasné a po určitom čase zanikli. Názov Sonko si neskôr prisvojila obec Šípkov. Majetok alebo pozemok nazvaný Bancúch, menovaný v listine medzi Uhrovcom a Žitnou, mohol ležať v priestore dnešnej Striebornice, Marušinej alebo na druhej strane potoka v priestore Salaša. Ani jeho poloha však doteraz nebola identifikovaná. Tento majetok neskôr pravdepodobne splynul s uhrovským alebo žitnianskym a názov zanikol.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že o oboch obciach, Žitnej i Radiši je prvý písomný údaj z roku 1294. Napriek tomu, že v kronike a výročnej brožúrke sú uvedené nesprávne dátumy, patrí práve kronikárovi Ondrejovi Kušnierovi a riaditeľovi školy Martinovi Radošovi veľké uznanie, že sa vôbec pustili do skúmania týchto historických udalostí. Iba ich zásluhou sa môžeme v súčasnosti dozvedieť mnohé z histórie našich obcí, s ktorou by sa mal zoznámiť každý občan. Samotná kronika zachytila mnohé udalosti, existujú však stále oblasti, o ktorých máme veľmi málo informácií, preto by bolo vhodné, aby sa tí, ktorí tvorili dejiny oboch obcí v minulom storočí alebo majú historicky vzácne dokumenty stretli a spoločne sa pokúsili tieto dejiny objasniť.

Lubomír Belan

Použitá literatúra:

1. KUŠNIER Ondrej - ÁBELOVÁ Vlasta - HORNÍK Miroslav - KLOBÚČNIKOVÁ Viera: *Žitná - Radiša 1295-1995*. Prima print Topoľčany, 1995. ISBN 80-967065-7-8
2. KUŠNIER Ondrej: *Kronika obce Žitná 1960-2006*. Rukopis. Obecný úrad Žitná-Radiša.
3. Magyar Országos Levéltár- Codex diplomaticus Hvgariae ecclesiasticvs ac civilis 84 XLVIII
4. MARSINA Richard: Štúdie k Slovenskému diplomatáru k problematike najstarších Zoborských listín. In: Sborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, ročník XIV. Bratislava 1963
5. LUKAČKA Ján: Uhrovec v stredoveku. In: Uhrovec. Vydala obec Uhrovec v spolupráci s LITO Topoľčany a reklamnou agentúrou Propart Bánovce nad Bebravou, tlač Svornosť a. s. Bratislava 2007
6. Magyar országos leveltár - Wenzel Gusztáv: Árpád-kori új okmánytár - Codex Diplomaticus Arpadianus Continuatus - 12. zväzok, č.451/1294
7. Magyar országos leveltár - Wenzel Gusztáv: Árpád-kori új okmánytár - Codex Diplomaticus Arpadianus Continuatus - 12. zväzok, č. 460/1294
8. Magyar országos leveltár- Wenzel Gusztáv: Árpád-kori új okmánytár - Codex Diplomaticus Arpadianus Continuatus - 12. zväzok, č. 462/1295
9. Magyar Országos Levéltár - Codex diplomaticus Hvgariae ecclesiasticvs ac civilis 1295. (VII/10. 3/109/ XC)

Dávajte si pozor pri zháňaní vianočného stromčeka, aby sa Vám nestalo toto:

*Šiel šuhajko do hory
borovicu vyrúbať
a vrátiť sa behom.
Stretol tam dve potvory.
Vyrúbali jeho!*